

Maj 2014

Landmandssurvey om "Vækstplan for fødevarer"

Landmændene er overvejende positivt stemt overfor "Vækstplan for fødevarer"

I april 2014 blev "Vækstplan for fødevarer" fremlagt. Det er en aftale mellem Regeringen, Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, som har til formål "at sikre en bæredygtig udvikling i det danske råvaregrundlag samt styrke landbrugets og fødevarerektorens konkurrenceevne".

Videncentret for Landbrug har gennemført en undersøgelse, hvor et repræsentativt udsnit af danske landmænd er blevet spurgt om deres vurdering af vækstplanens hovedelementer i forhold til, hvordan de enkelte elementer påvirker landbrugets økonomi.

Vurderingen finder sted på en skala, der går fra -100 til 100, hvor 100 er den positive topkarakter, dvs. det pågældende initiativ vurderes til i høj grad at påvirke landbrugets økonomi positivt. Modsat er -100 den negative bundkarakter, hvor det pågældende initiativ i høj grad vurderes at påvirke landbrugets økonomi negativt.

En vurdering til 0 svarer til, at der er lige mange, der forventer, at det pågældende initiativ påvirker landbrugets økonomi positivt eller negativt - eller slet ikke vil påvirke økonomien. (Metoden er nærmere beskrevet sidst i notatet).

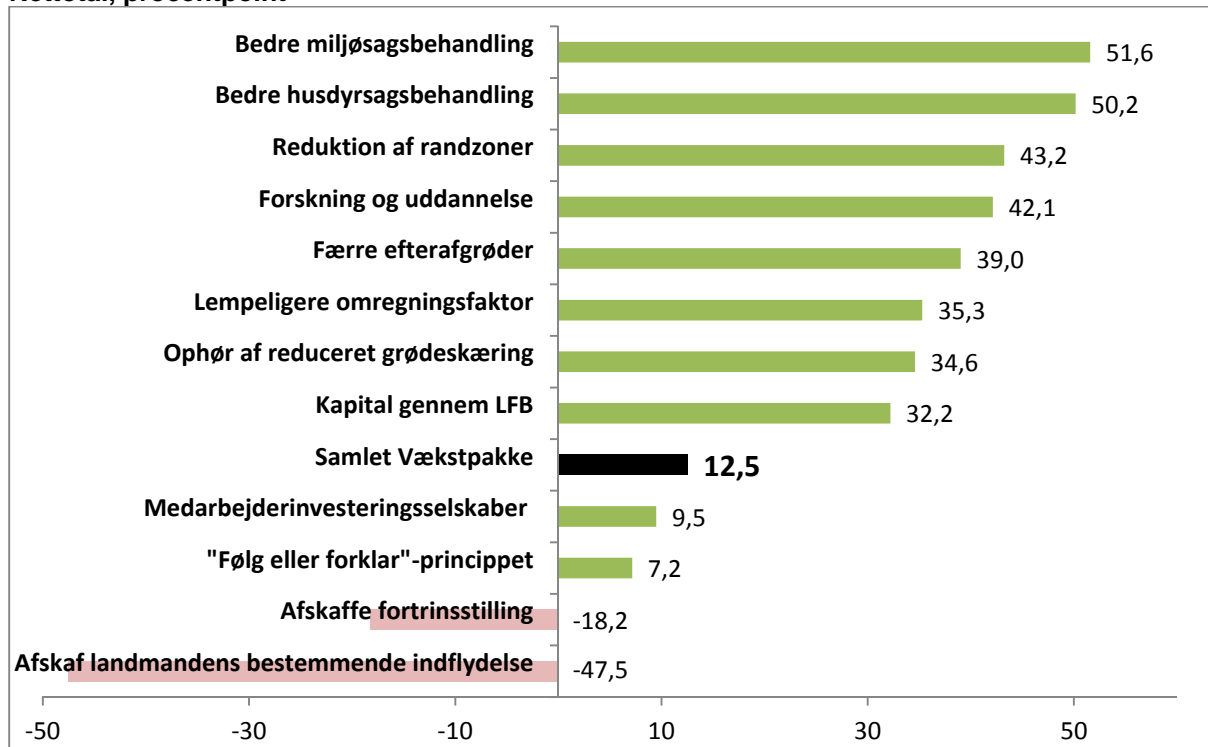
Den samlede "Vækstplan for fødevarer" bliver vurderet til 12,5, dvs. i nogen grad positivt. Der er dog betydelig forskel på vurderingen af de enkelte elementer:

Tabel 1: Landmændenes holdning til "Vækstplan for fødevarer"	Vurdering (nettotal)
Hurtigere og lempeligere sagsbehandling af miljøgodkendelser	51,6
Hurtigere sagsbehandling af husdyrgodkendelser	50,2
Reduceret krav om randzoner	43,2
Styrke forskning og uddannelse	42,1
Reduktion af krav om efterafgrøder	39,0
Lempeligere omregningsfaktor mellem dyr og jord	35,3
Reduceret grødeskæring udgår	34,6
Bedre adgang til kapital gennem LFB	32,2
"Vækstpakke for fødevarer" samlet set	12,5
Medarbejderinvesteringsselskaber	9,5
"Følg eller forklar"-princippet vedr. implementering af EU-regler	7,2
Afskaffe fortrinsstilling i landbrugsloven	-18,2
Afskaffe landmandens bestemmende indflydelse i landbrugsloven	-47,5

Således rangeres hovedparten af elementerne positivt, mens kun to elementer vurderes direkte negativt – det gælder afskaffelse af fortrinsstillingen og afskaffelse af landmandens bestemmede indflydelse. Dvs.de to væsentligste elementer, der vedrører ændring af landbrugsloven, vurderes negativt.

Modsat vurderes den lange række af tiltag, der er møntet på at reducere miljøkravene, nedbringe administrative hindringer for landbrugets udvikling samt fremme kapitaltilgangen til landbruget klart positivt.

Fig. 1: Landmændenes holdning til hovedelementer i "Vækstplan for fødevarer"
Nettotal, procentpoint

Størst positiv effekt vurderes initiativerne vedrørende hurtigere og lempeligere sagsbehandling af miljø- og husdyrgodkendelser at have. Det indikerer, at netop disse to områder i dag vurderes at udgøre en stor hindring for landbrugets økonomiske udvikling. Mest positive er producenter af slagtesvin, mink og kyllinger med en nettoscore på hhv. 58, 60 og 63.

Andre betydelige positive vurderinger knytter sig primært til agerbrug, hvor det vurderes meget positivt, at kravene vedrørende randzoner og efterafgrøder reduceres samt at den reducerede grødeskæring ophører. Også her ligger slagtesvineproducenter i front med hensyn til at vurdere initiativerne positivt. Det vidner om en kombination af, at svineproducenterne har en omfattende foderproduktion, og at de gennem en årrække har været økonomisk pressede og derfor i særlig grad hilser økonomiske lettelser velkommen.

Spørgsmålet om randzoner er det eneste, der til en vis grad slår ud på en geografisk målestok. Mest positiv med hensyn til en reduktion af randzoner er Nordjylland og Midtvestjylland. Ikke overraskende i betragtning af koncentrationen af vandområder netop her. Forskellene er dog ikke voldsomme.

Også en styrket indsats inden for forskning og uddannelse samt lettere adgang til kapital får et positivt skudsmål.

Med hensyn til lettere adgang til kapital ligger kyllinge- og igen slagtesvineproducenter i front med en nettoscore på ca. 48, som vurderer initiativet positivt.

Derimod vurderer landmændene, at reduktionen af overimplementering - "Følg eller forklar"-princippet vedr. implementering af EU-regler - stort set ingen påvirkning vil have på landbrugets økonomi. Det kan enten skyldes, at tiltaget ikke i sig selv har større betydning, eller at landmændene nærer en udbredt skepsis til håndteringen af princippet. Slagtesvineproducenterne kan dog svinge sig op til en nettoscore på 21 positive.

Samme skæbne lider forslaget om medarbejderinvesteringer, der også kun vurderes svagt positivt. Det kan igen skyldes, at initiativet ikke i sig selv skønnes at have betydning, eller at det næppe tiltros at blive realiseret i væsentlig omfang. Slagtesvineproducenterne, for hvem initiativet især er målrettet, er dog positive med en nettoscore 26.

Der er kun to elementer i Vækstplanen for fødevarer, der vurderes negativt – afskaffelse af fortrinsstilling og landmandens bestemmende indflydelse.

Afskaffelse af fortrinsstilling møder modstand med en negativ nettoscore på ca. 18. Det er især blandt de mindre landbrug (omsætning under 1 mio. kr.), at modstanden er størst, idet de giver tiltaget en negativ nettoscore på 28. Modsat giver de store landbrug med en omsætning på over 10 mio kr. fortrinsstillingen en negativ nettoscore på 8.

Afskaffelse af landmandens bestemmende indflydelse er suverænt det initiativ, der møder størst modstand. En negativ nettoscore på 48 vidner om, at et stort flertal vurderer, at en ophævelse af den ejerbeskyttelse, der ligger i landmandens bestemmende indflydelse, vil påvirke landbrugets økonomi negativt. Producenter af mælk, planter, kyllinger og mink er mest negative, men ingen af de øvrige driftsgrene scorerer under netto 39. Undersøgelsen bekræfter således, at selvejet er dybt forankret i landbrugskulturen.

Tabel 2: Undersøgelsens summariske resultater (pct.)

Vækstpakke for landbrug og fødevarerektoren samlet set	Vurdering (nettotal)
Positivt i nogen grad	1,7 %
Ingen påvirkning	30,0 %
Negativt i nogen grad	33,3 %
Negativt i høj grad	8,7 %
Ved ikke / ikke relevant	2,7 %
Ved ikke / ikke relevant	23,5 %
Afskaffelse af landmandens bestemmende indflydelse i landbrugsloven	
Positivt i høj grad	0,7 %
Positivt i nogen grad	3,2 %
Ingen påvirkning	21,1 %
Negativt i nogen grad	28,8 %
Negativt i høj grad	25,7 %
Ved ikke / ikke relevant	20,4 %
Afskaffelse af fortrinsstilling i landbrugsloven	
Positivt i høj grad	2,4 %
Positivt i nogen grad	9,6 %
Ingen påvirkning	32,6 %
Negativt i nogen grad	19,7 %
Negativt i høj grad	11,1 %
Ved ikke / ikke relevant	24,6 %
Reduktion af krav om efterafgrøder	
Positivt i høj grad	11,8 %
Positivt i nogen grad	47,3 %
Ingen påvirkning	19,9 %
Negativt i nogen grad	5,0 %
Negativt i høj grad	2,5 %
Ved ikke / ikke relevant	13,5 %
Reduktion af krav om randzoner	
Positivt i høj grad	18,6 %
Positivt i nogen grad	47,0 %
Ingen påvirkning	13,7 %
Negativt i nogen grad	4,2 %
Negativt i høj grad	3,4 %
Ved ikke / ikke relevant	13,0 %

Reduceret grødeskæring udgår	Vurdering (nettotal)
Positivt i nogen grad	21,4 %
Ingen påvirkning	36,2 %
Negativt i nogen grad	11,8 %
Negativt i høj grad	5,9 %
Ved ikke / ikke relevant	7,8 %
Ved ikke / ikke relevant	16,8 %
Hurtigere Sagsbehandling af husdyrgodkendelser	
Positivt i nogen grad	19,1 %
Ingen påvirkning	45,9 %
Negativt i nogen grad	13,7 %
Negativt i høj grad	1,6 %
Ved ikke / ikke relevant	0,6 %
Ved ikke / ikke relevant	19,1 %
Hurtigere og lempeligere sagsbehandling af miljøgodkendelser	
Positivt i nogen grad	20,9 %
Ingen påvirkning	46,2 %
Negativt i nogen grad	13,6 %
Negativt i høj grad	1,6 %
Ved ikke / ikke relevant	0,5 %
Ved ikke / ikke relevant	17,2 %
"Følg eller forklar"-princippet vedr. implementering af EU-regler	
Positivt i nogen grad	3,2 %
Ingen påvirkning	14,2 %
Negativt i nogen grad	26,4 %
Negativt i høj grad	7,7 %
Ved ikke / ikke relevant	2,6 %
Ved ikke / ikke relevant	46,0 %
Medarbejderinvesteringsselskaber	
Positivt i nogen grad	1,2 %
Ingen påvirkning	17,3 %
Negativt i nogen grad	38,8 %
Negativt i høj grad	4,4 %
Ved ikke / ikke relevant	1,7 %
Ved ikke / ikke relevant	36,6 %

Lempeligere omregningsfaktor mellem dyr og jord	Vurdering (nettotal)
Positivt i nogen grad	8,3 %
Ingen påvirkning	47,3 %
Negativt i nogen grad	17,3 %
Negativt i høj grad	2,3 %
Ved ikke / ikke relevant	1,0 %
Ved ikke / ikke relevant	23,8 %
Bedre adgang til kapital gennem Landbrugets finansieringsbank	
Positivt i nogen grad	8,5 %
Ingen påvirkning	38,5 %
Negativt i nogen grad	27,5 %
Negativt i høj grad	2,9 %
Ved ikke / ikke relevant	1,0 %
Ved ikke / ikke relevant	21,6 %
Styrkelse af al forskning og uddannelse	
Positivt i nogen grad	14,6 %
Ingen påvirkning	45,1 %
Negativt i nogen grad	19,7 %
Negativt i høj grad	1,9 %
Ved ikke / ikke relevant	0,8 %
Ved ikke / ikke relevant	18,0 %

Om undersøgelsen

Videncentret for Landbrug har gennemført konjunkturundersøgelsen i maj 2014 blandt 2.449 danske landbrugsvirksomheder. Landbrugsvirksomhederne omfatter driftsgrenene svineproducenter, mælkeproducenter, planteavlere, pelsdyr- og fjerkræproducenter samt andre virksomheder inden for primærlandbrug.

De deltagende i undersøgelsen er repræsentativt sammensat og resultaterne er vægtet ud fra landbrugsvirksomhedernes geografiske placering, driftsgren samt omsætning, således at de afspejler det samlede danske primærlandbrug.

Respondenterne er blevet bedt om at vurdere konkrete elementer i "Vækstplan for fødevarer", som blev offentliggjort i april 2014. Vurderingen skulle foretages ud fra, om det pågældende tiltag påvirkede landbrugets økonomi "positivt i høj grad", "positivt i nogen grad", "ingen påvirkning", "negativt i nogen grad", "negativt i høj grad" eller ved ikke/ikke relevant.

Der blev endvidere givet svarmuligheder på "kort sigt (1-2 år)" og på "længere sigt (mere end 2 år)". Da besvarelserne stort set var identiske, er resultaterne for overskuelighedens skyld sammenvejet og behandlet ens.

Svarene er sammenvægtet til et nettotal, der sammen med de summariske og vægtede resultater gengives i dette notat. Sammenvejningen foretages ved at vægte besvarelserne, således at andelen af besvarelser, der svarer til "positiv i høj grad" multipliceres med 1, "positiv i nogen grad" med 0,5, "ingen påvirkning" med 0, "negativ i nogen grad" med -0,5 og "negativ i høj grad" multipliceres med -1. Nettotallet fremkommer som en simpel sum af nettotalene for de nævnte indikatorer.

Læs mere på www.landbrugsinfo.dk/okonomianalyser

Henvendelser vedr. analysen bedes rettet til:

Klaus Kaiser

Erhvervsøkonomisk chef

T +45 8740 5175 (direkte)

M +45 2013 5175

E kak@vfl.dk

Disclaimer:

Denne analyse er udarbejdet af Videncentret for Landbrug, som er en uafhængig rådgivningsvirksomhed. Analysen er udarbejdet af analytikere uden et forretningsmæssigt forhold til de emner, der berøres, og tjener alene til orientering. Analysen er baseret på offentlig tilgængelig information. Der er anvendt kilder, som Videncentret for Landbrug finder pålidelige, men Videncentret for landbrug påtager sig ikke ansvar for materialets rigtighed eller for dispositioner foretaget på baggrund af analysens informationer eller vurderinger. Analysens vurderinger og anbefalinger kan ændres uden varsel. Analysen er til personlig brug for DLBR's rådgivere og kunder, og må ikke kopieres eller offentliggøres nogetsteds.